

یادداشت روز
<div><div> </div></div> <div>محمدصادق ترابی فرد</div> <div>info@khorasannews.com</div>

سرنوشت قطار بریکس در ایستگاه مسکو

نشست بریکس در حال حاضر در مسکو برقرار است. مسکوپیش از این در نسبت با بریکس تمایلات انقلابی همچون به چالش کشیدن دلار اعلام کرده است. ولی پاسخ به این سوال که بریکس در دور ه ریاست مسکو چه رنگی خواهد بود، کاملاً معطوف به این اظهار مواضع نیست. بایستی این سوال پاسخ داده شود که «جنگ او کر این به کدام سوپیش خواهد رفت و به تبع آن روابط روسیه با غرب چگونه خواهد بود؟»
منطق این سوال از این روست که بهبود روابط روسیه با غرب، تمایلات غرب‌گرا در مسکو تقویت خواهد کرد و این اتفاق تمایل نسبت به توسعه توان بریکس را تضعیف می کند. روسیه در کشاکش میان بریکس با منافع نسیه‌ولی بزرگ و غرب با منافع نقدولی کمتر است. برای پاسخ به این سوال که بریکس در دور ه ریاست مسکو چه رنگی به خود خواهد گرفت باید دو سوال اساسی را پاسخ داد:

۱- خودسازوکار بریکس تاجه حدّ آزادی عمل برای یک کنش انقلابی راه‌پیمای کند؟
۲- جنگ او کر این به کدام سوپیش خواهد رفت و به تبع آن روابط روسیه با غرب چگونه خواهد بود؟ در این یادداشت از زاویه‌ای متفاوت سعی کرده‌ایم به این سوالات پاسخ دهیم.

بریکس؛ یک سازمان انقلابی یا یک سازمان هنجاری؟

مرسوم آن است که کشورهای اس هرم برای اعمال استانداردهای خود بر سایر کشورها از ابزارهای مختلفی بهره می‌برند که سازمان‌ها و گروه‌های بین‌المللی از جمله آن هستند. این سازوکارها همیشه موفق نیستند به عنوان مثال امروز کمتر کسی اتحادیه‌ای به نام «اتحادیه همکاری‌های منطقه‌ای حاشیه اقیانوس هند» [۱] را که توسط هند و بانگیزه ایجاد اتحادیه‌ای مشابه کشور های فرآآلاتنیک تشکیل شد اصلا می‌شناسد. اما در روی دیگر برخی از این سازوکارها مانند «گروه ۲۰» قدرت این را دارند که کریدور آیمک را تنفیذ کنند. بریکس سازمان نیست که ایران و دیگر کشورها عضوآن بشوند. بریکس مجموعه‌ای شبیه گروه هفت کشور صنعتی است یعنی یک بلوک از کشورهاست که با هدف سیاست‌گذاری کلان جهانی منطبق با منافع مشترک اعضا تشکیل شده است.

۱.نگاهی به محتوای بریکس

محتوایی که در گروه بریکس در اجلاسیه ۲۰۲۰ مسکو بر آن اجماع شد، دقیقاً همان اصول کلی بود که شی جین‌پینگ در سال ۲۰۱۳ و در اجلاسیه پیمان شانگهای اشاره کرده بود. از این جهت در بریکس نیز مانند شانگهای شاهد یک ایده چینی هستیم. این ایده از منظر فنی در سه‌بسته جامع ذیل خلاصه می‌شود:

الف) بسته «تجارت، سرمایه‌گذاری، فاینانس» مرتبط با موضوع شرکت‌های کوچک و متوسط
ب) بسته «اقتصاد دیجیتال» مرتبط با موضوعاتی نظیر تحول دیجیتال، صنعت، نوآوری
ج) بسته «توسعه پایدار» در موضوعاتی نظیر امنیت غذایی و توسعه منابع انسانی
از محتوا این گونه برداشت می‌شود که چینی‌ها در امتداد گسترش نفوذشان در نهادهای بین‌المللی، در روزهای ابتدایی از دل بریکس به دنبال اثرگذاری جدی در WTO بوده‌اند. در خلال این اصول هیچ تعارض یا سرشاخ‌شدنی به‌نظم جهانی را نمی‌توان مشاهده نمود. نخستین بار این روسیه بود که به عنوان عضوا ادیکال این گروه‌پای این نگاه را در گروه بریکس باز کرد که باید‌نظم موجود را به چالش کشید. هر چند این نیز در مقام صرف مواضع سیاسی با این امر موافق باشد ولی سایر اعضا مانند امارات یا هند نه تنها با این امر همراه نیستند که مخالف هم هستند. اعضای بریکس هم خدارا می‌خواهندو هم خرمارا و این تبدیل به یکی از تناقض‌های ذاتی این گروه شده است. در گروه ۷ نیز این تعارض منافع گاه دیده می‌شود ولی به دلیل وجود بازیگر هم‌زور در این گروه کمتر این موارد به چشم می‌آید. بریکس در این رابطه در فقدان رهبر هم‌زور باید سازوکار مشترک هم‌نفع‌کننده ایجاد نماید.

۲.اعضای بریکس به دنبال چه هستند؟

رهبر این گروه آزادی عمل بالایی ندارد چرا که میان اعضای بریکس شکاف‌های جدی وجود دارد و حتی با وجود پذیرش برنامه ۲۰۳۰ این گروه نمی‌توان اراده بزرگی برای یک کار جمعی انقلابی در این سازمان را مشاهده کرد. در این گروه، هندی هست که سال‌هاست انتخاب استراتژیک خود را انجام داده است؛ حداقل آمار جریان ورود سرمایه خارجی از سوی غرب به این کشور از دور ه مان‌موهان سینگ نشان دهنده آن است که غرب طبقه اقتصادسیاسی بزرگ و جدیدی را در هند بر پا کرده و به نوعی با شکل

بوده که زنجیره تأمین اقلام نظامی مورد نیاز مسکو را تپینگ‌پانگ ترتیب داده است. مضاف بر این دو عامل دیگر قضاوت در باره تغییر رفتار روسیه در این موضوع، ر تحت تأثیر قرار می‌دهد؛
۱. **یک دریا خون به میان است و یک کوه تحریم**

جنگ او کر این جان ده‌ها هزار شهروند روس را گرفت و هزینه‌های زیادی را بر مسکو تحمیل کرد و علاوه بر آن تحریم‌های سنگینی را بر این کشور تحمیل کرد. چنین خونی خط‌مشی مسکورا قطعاً متفاوت از پیشا ۲۰۲۰ خواهد کرد. مضاف بر این قاعده تحریمی غرب همیشه این است که حق خودتان را به قیمت گرفتن اجزای قدرت‌تان تاخت می‌زنند. روسیه کشوری نیست که زیر بار چنین خط‌مشی برود. در دور ه‌ای که اروپای قاره‌ای در حال از بین رفتن است و عمادند خود را از روسیه می‌کند تا زیر چتر آنگلوساکسون‌ها برود تصور رفع تحریم‌های روسیه دور از انتظار است.

۲.جنگ حالا دیگر می‌صرفد!

پوتین در تغییر وزیر دفاع روسیه یک هدف راهبردی را دنبال می‌کرد. آندری بولسوف وزیر جدید دفاع این کشور اقتصاددان و متخصص در امور توسعه صنعتی است. این یعنی مسکو دیگر به جنگ به دید یک بازی پرسود اقتصادی می‌نگرد. این حیث حائز اهمیت است که معیارهای ارزیابی برای کنش بازی‌سازها در این گروه را به ما می‌دهد. چه رئیس بشوند و چه نشوند. این پاسخ چند بخش جدی دارد ولی شاید بتوان گفت مهم‌ترین اراده‌ها همیشه در اقتصاد سیاسی تجلی پیدا می‌کنند؛ در گره‌زدن زنجیره‌های حیاتی بازیگران را یکدیگر. به عنوان مثال در کریدور آیمک می‌توان همین عامل را به خوبی مشاهده کرد؛ ارتباط میان تجار گجراتی در هند با حکام ابوظبی و روتچلدها در لندن. زمانی می‌توان اراده جدی کشور های عضو بریکس را تأیید نمود که عناصر اقتصاد سیاسی ملی این کشورها به یکدیگر گره بخور د؛ از مجموعه‌های اقتصادی حاکمیتی در ایران تا الیگازش‌های روس، ثروتمندان پارسیان هند و سینتیک گروپ چین. در حال حاضر این عناصر کمترین ارتباطی با یکدیگر ندارند. تنها بازیگری که توانسته این رابطه را شکل دهد ابوظبی است که با میزبانی از شبکه دور زنده تحریم روسیه و ایران این ارتباط اقتصادسیاسی را شکل داده است. هر چند این رابطه به دلیل میخکوب بودن در هم بر دلار و انتخاب استراتژیک ابوظبی مبنی بر کشتگری در آیمک معنایی جز اعمال مؤسوس امنیتی و مالی واشنگتن بر این دو بازیگر ندارد.

مسائل داخلی اوکراین

سوال جدی که غرب با آن مواجه است، این است که آیا غرب فردای تمام‌شدن جنگ او کر این قادر است فضای سیاسی داخلی او کر این را مدیریت کند؟ چنین شرایطی فضا را برای روسیه باز خواهد کرد و در واقع هیچ تضمینی برای وعده‌های ترامپ وجود ندارد.

وقایع تقویمی مهم آینده؛ فرصت عمل محدود بریکس

طی ماه‌های آینده بریکس باید نسبت به چند واقعه تقویمی مهم در پیش رو تصمیم بگیرد؛ یکی از مهم‌ترین این وقایع تغییر دست فرمان دولت آمریکا ست. بی‌شک کشور های عضو در معرض انتخابی سخت در اجلاس بریکس خواهند بود. هر چند برخی از اعضا از مدت‌ها پیش در حال تهفید مقدمات برای مواجهه با چنین دوره‌ای هستند ولی در رفتار سایر اعضا نشانه‌های آمادگی کم‌رنگ هستند.

بریکس در دوره ریاست مسکو چه رنگی خواهد بود؟

آمریکا به‌خصوص پس از جنگ او کر این و طوفان الاقصی دیگر آن دیوار ی نیست که مسکو بتواند به راحتی روی آن یادگاری بنویسد. هر چند نیاز آمریکا به مهر چین باعث خواهد شد در دوره بعدی ریاست جمهوری آمریکا (فارغ از آن که هریس بشود یا ترامپ) امتیازات راهبردی به روسیه داده شود ولی بازیگری روسیه نشان داده است تمام تخم‌مرغ‌ها ق را نیست در یک سبد گذاشته شود. همین باعث می‌شود که روس‌ها هم‌زمان باتلاش برای تقویت سازوکارهایی مانند بریکس، روابط جدیدی را با غرب موقتاً احیا کنند. عدم موافقت چین با خط لوله گاز جدید با روسیه نشان دهنده آن است که چینی‌ها به همین دلیل اعتماد کاملی به روسیه ندارند و احتمال خیانت را از سوی روس‌ها می‌دهند.

فرصت‌های همکاری ایران و روسیه در دوره پیش رو

فرصت‌های همکاری میان ایران و روسیه در چارچوب بریکس ابتدا از بر داشته‌شدن عوامل انسداد در روابط میان دو کشور می‌گذرد. دو کشور در موضوعاتی نظیر قفقاز با معامله راهبردی بر سر مسیر جنوب-شمال اختلافات عمیقی دارند به نحوی که این اختلافات حتی با وجود معاملاتی در حوزه نظامی همچنان سدر اه روابط بوده است. بریکس می‌تواند محملی برای حل این اختلافات باشد. ارائه ابتکاری در این زمینه قابلیت حل اختلافات را دارد. ذیل ابتکار ایمن‌سازی زنجیره تأمین در میان اعضای گروه می‌توان چارچوبی برای حل اختلافات ارائه نمود. بر ایندنا هر یک از اعضا دست از اقدامات مهارکننده در برابر کریدور های یکدیگر بر خواهند داشت تا در ازای آن اعتمادسازی را میان اعضا تکمیل‌شده و او را بر دین نظیر بسترهای پولی مشترک توسعه یابند. همچنین اعضا نسبت به تأمین اقلام اساسی یکدیگر به چارچوب مشترک برای ایمن‌سازی خواهند سید. بسترهای سهو چندجانبه‌ای که قابلیت تأمین مالی خرید اقلام اساسی همه اعضا را ایجاد خواهد کرد.

[۱] Indian Ocean Rim-Association for Regional Cooperation یا IOR-ARC
[۲] Stephen kotkin
[۳] The five futures of Russia, and how America can prepare for whatever comes next, foreign affairs, May/June 2024

رهبر انقلاب با بیان این که جهاد شهدا و بزرگانی چون سنوار و نصرا... تاریخ منطقه را رقم خواهد زد، تاکید کردند

پیروزی متعلق به جبهه مقاومت است

در صفا آرایی جبهه مقاومت در مقابل جبهه شرارت، پیروزی از آن مقاومت است

حضرت آیت... خامنه‌ای جبهه پشتیبان رژیم صهیونیستی را جبهه شرارت خواندند و افزودند: در مقابل این جبهه شرارت، جبهه مقاومت ایستاده و به توفیق الهی پیروزی از آن جبهه مقاومت است. رهبر انقلاب اسلامی در این دیدار همچنین استان فارس را برترین مظهر ترکیب دین، حماسه و هنر خواندند و با گرمی داشت یاد شهیدان برجسته این دیار از گذشته تا کنون از جمله شهیده معصومه کرباسی که به تازگی در لبنان هدف جنایت رژیم صهیونیستی قرار گرفت، گفتند: کنگره شهدای استان فارس باید ترکیب بیای حماسه و هنر و دین را ماندگار کند. ایشان با اشاره به تلاش‌هایی در دوره پهلوی برای دین‌زدایی از شیراز و استان فارس خاطر نشان کردند: غلط کردند کسانی که در آن دوره خیال کردند با اقدامات سخیفی مانند جشن هنر شیراز می‌توانند شیراز را از حرم اهل بیت و مرکز دین و ایمان به نقطه فساد بر گردانند. البته امروز نیز برخی نقاله‌ها و پسماند های آن تشکیلات در کشور عزیز ما به دنبال جذا کر دن هنر از معنویت و حماسه‌اند اما آنچه موجب پیشرفت کشور و ملت است، ترکیب دین، حماسه و هنر است. حضرت آیت... خامنه‌ای دست‌اندر کاران برگزاری کنگره ۱۵ هزار شهید استان فارس را به اثر سنجی تولیدات فرهنگی و هنری توصیه کردند و افزودند: جوانان ما به شناخت گذشته پر افتخار کشور به‌خصوص سال‌های پس از انقلاب و حقایقی مانند ابعاد تسخیر لانه جاسوسی آمریکا در تهران و یا علت ۸ سال جنگ در مقابل دشمن یعنی نیاز دارند که لازمه آن، روایت خوب و صحیح از حوادث انقلاب است.

رضا و معصومه هم دوست داشتند در این دیدار باشند... البته هستند!

اگره خدا این توانمندی رو در ما نمی‌دید، ما رو به این امتحان بزرگ مبتلا نمی‌کرد.» آقا تأیید و اضافه می‌کنند که «اجر هم می‌دهد». مهدی به جای چفیه و انگشتر از آقا می‌خواهد که برای همه رزمنده‌های لبنان دعا کنند. ... آقا سراغ پدر شهید رضا عوضه را می‌گیرند. مادرش به فارسی می‌گوید: «ایشون جراح قلب هستند و توی این شرایط جنگ در لبنان به حضور شون خیلی نیاز بود و نیومدند.» خود مادرش ۴۷ سال پیش در ایران پزشکی خوانده و حالا استاد فارسی دانشگاهی در لبنان است. حرف دیگری نمی‌زند. ولی من از دلش خبر دارم! قبل از دیدار وقتی از او پرسیدم تا حالا قرا از آن دیزک دیده‌اید یا نه، گفت: «یکی از آرزوهایم بوده ولی بیشتر از من، رضا و معصومه دوست داشتند ایشان را ببینند. الان می‌گویم کاش خودشان این جا بودند.» مکشی می‌کند و می‌گوید: «البته هستند!...»